

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI JANY ŘÁDKOVÉ

České překlady Lorcových Cikánských romancí

(Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Ústav translatologie, Praha 2008,

vedoucí práce Doc. PhDr. Miloslav Uličný)

Diplomantka se o poezii obecně a o básnické dílo Federica Garcíi Lorky zvláště zajímá již řadu let. Absolvovala také volný seminář překladu poezie na oboru překladatelství-tlumočnictví/ španělština v Ústavu translatologie, a má tedy i praktickou zkušenost s tvorbou českých verzí španělských veršů.

Ve své diplomové práci si předsevzala, že potvrdí hypotézu (založenou na mých závěrech publikovaných v odborných článcích a v různých doslovecích) o přirozené afinitě španělské a české asonance, jejíž absenci ve starších českých převodech španělské poezie obecně a v poezii romancového typu zvláště považuje ve shodě se svým školitelem za neodůvodnitelné ochuzení estetických kvalit originálu.

Svou práci si diplomantka rozvrhla do 13 kapitol. Asi šestinu textu věnuje životu a dílu básníka, jehož představuje též jako významného dramatika. Autorovy osudy přesvědčivě zasazuje do historického kontextu.

Poněkud náhlým přechodem se pak dostává k charakteristice romancí jako žánru a pokračuje charakteristikou Lorcových Cikánských romancí z hlediska obsahu, jazykové výstavby a formální stránky, přičemž věnuje značnou pozornost metaforice, symbolologii, rytmu a rozměru. V závěru 6. kapitoly rozsáhle pojednává o postavení asonance v české literární tradici. V příkladech asonancí z českých lidových písní bohužel místy neidentifikuje všechny asonované závěry veršů (s. 62 – 68), takže její charakteristika není vždy úplná ani přesná.

Sedmá kapitola shrnuje známé skutečnosti o české tradici překladů romancových forem, zatímco kapitola osmá je již věnována třem překladatelům Cikánských romancí, kteří výběr či celek sbírky přeložili v rozmezí dvaceti let (1937, 1946, 1956). Byli to Ilja Bart, František Nechvátal a Lumír Čivrný. Právě k této části práce mám výhrady, neboť diplomantka převzala údaje o životě a díle všech tří překladatelů z elektronického Slovníku českých překladatelů po roce 1945 (Obec překladatelů), aniž uvedla zdroj v odkazu pod čarou. Převzetí údajů bez uvedení zdroje je zde umocněno faktem, že diplomantka ponechala ve výčtu překladových položek nevysvětlené zkratky z původního zdroje (např. BB, R, VB, D = kniha básní, román, výbor z básní, drama). Učinila tak zřejmě ve spěchu před odevzdáním práce, ale jako vedoucí její práce jsem ji mnohokrát upozorňoval na nutnost zdroje informací uvádět přímo v textu. Nestačí uvést tyto zdroje v seznamu použité literatury na konci práce, protože vztah převzaté informace v textu k bibliografickému údaji v samém závěru práce není nijak definován.

Na s. 80 diplomantka nemotivovaně přidala informaci o adaptaci Dona Quijota z pera J. Johna a o Šmídově překladu Azorína.

Případem nepromyšlené formulace je pak tvrzení (na s. 86), že „španělská dramata překládali v padesátých letech také Vladimír Businský, Jindřich Hořejší ....“. Stačilo, aby se diplomantka podívala na příslušné heslo do Slovníku českých překladatelů ze španělštiny, který je součástí mé práce *Historia de las traducciones checas de literaturas de España e Hispanoamérica*, uvedené na s. 155 v použité literatuře, a zjistila by, že Hořejší zemřel již roku 1941. Z toho vyplývá, že jeho překlady vydávané v padesátých letech jsou reedice nebo první posmrtná vydání. Na s. 86 dále chybí informace, že O. Bělič byl autorem *nového* překladu 1. dílu *Života Lazarilla z Tormesu*. Pokud má být tato informace úplná, měla se diplomantka zmínit též o faktu, že O. Bělič přeložil *poprvé* i 2. díl *Lazárka*, avšak z francouzštiny. V kapitole o dobové normě padesátých let ovšem informace na s. 86 jsou pouhým výběrem z bibliografie a nic nevyovídají o dobové překladatelské normě.

Kapitoly 9 – 11 se zabývají analýzou převodů výše uvedených překladatelů na základě metodiky, kterou vypracovala španělská translatožka profesorka Rosario García Lópezová a publikovala v knize *Guía didáctica de la traducción de textos idiolectales (Texto literario y texto de opinión)* roku 2004. V některých pasážích (s. 93, 103, 104) je charakteristika rytmických poměrů ve zkoumaných českých převodech sporná nebo nepřesná, ale rozborů jsou v zásadě správné.

Ve 12. kapitole, v části, jež se týká metafory (od s. 132), si diplomantka bohužel špatně opsala příjmení autorky diplomové práce Anny Mištinové, nynější pedagožky Ústavu románských studií na FF UK v Praze – přisoudila jí příjmení Miščíková (v sedmi případech). Jinak však v této kapitole vhodně ilustruje Čivrného posuny v oblasti lexika, ač jeden z příkladů (na s. 126) patří podle mého názoru již do oblasti syntaxe.

V Závěru (13. kapitola) diplomantka věrohodně shrnuje výsledky svých analýz, ale např. na s. 143 se dostává do rozporu s vlastním tvrzením (ze s. 91), když se o I. Bartovi vyjadřuje, že ve svém překladu nejvíce respektoval Lorkův idiolekt a nejpřesněji tlumočil stránku obsahovou, ač předtím na uvedené straně 91 pranýřuje překladatelovy posuny a chyby i případy „vatování“.

Diplomová práce Jany Řádkové je plnohodnotným příspěvkem k výzkumu různých aspektů českých překladů Lorcovy poezie v širších souvislostech překládání romancového verše do češtiny. Výsledky získané analýzou reprezentativních vzorků potvrzují a dále rozvádějí mé vlastní závěry o oprávněnosti užívání asonancí v českých převodech španělského romancového verše i ohledně charakteristiky nedostatků prvních tří českých překladů Cikánských romancí.

Jakkoli si vážím píle a letitého zájmu diplomantky o téma, jemuž se ve své práci s velkým úsilím i vzhledem do problematiky věnovala, některé výše uvedené nedostatky její práce, počínaje stylem a konče absencí citace některých použitých zdrojů, mě vedou k tomu, že navrhuji ohodnotit její práci známkou VELMI DOBRĚ.

V Praze dne 11. května 2008

Doc. PhDr. Miloslav Uličný

